

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

KUTSESTANDARD

Radioloogiatehnik, tase 7

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid

Radioloogiatehnik, tase 7 kutsestandard on aluseks täiendusõppe õppekavade koostamisele ning isikute kompetentsuse hindamisele kutse andmisel.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Radioloogiatehnik, tase 7	7

Võimalikud spetsialiseerumised ja nimetused kutsetunnistusel	
Spetsialiseerumine	Nimetus kutsetunnistusel
Ultraheli	Radioloogiatehnik, tase 7 Ultraheli
Kiiritusravi	Radioloogiatehnik, tase 7 Kiiritusravi
Nukleaarmeditsiin	Radioloogiatehnik, tase 7 Nukleaarmeditsiin

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
<p>Radioloogiatehniku töö eesmärk on kvaliteetsete radiodiagnostiliste ja radioterapeutiliste protseduuride teostamine. Kutsealal on kolm kutset:</p> <p>Radioloogiatehnik, tase 6 on on tervishoiuspetsialist, kelle töö põhiülesanne on kvaliteetsete radiodiagnostiliste ja radioterapeutiliste protseduuride teostamine inimeste tervise edendamise, säilitamise ning haiguste ennetamise ja diagnoosimise eesmärgil.</p> <p>Radioloogiatehnik, tase 7 on tervishoiuspetsialist, kelle töö põhiülesandeks on kvaliteetsete radiodiagnostiliste ja radioterapeutiliste protseduuride teostamine inimeste tervise edendamise, säilitamise ning haiguste ennetamise ja diagnoosimise eesmärgil. Radioloogiatehnik vastutab radioloogiliste uuringute ja raviprotseduuride kvaliteetse, turvalise ja ohutu läbiviimise eest. Radioloogiatehnik teeb protseduuride läbiviimisel koostööd radioloogide ja teiste tervishoiu- ning sotsiaalvaldkonna töötajatega. Analüüsib oma erialast kompetentsust, edendab selle raames oma teadmisi, oskusi ja kvalifikatsiooni, osaleb kutsealastel täiendkoolitustel.</p> <p>Juhtivradioloogiatehnik, tase 7 on tervishoiuspetsialist, kelle töö põhiülesanne on kvaliteetsete radiodiagnostiliste ja radioterapeutiliste protseduuride teostamise korraldamine ning juhtimine inimeste tervise edendamise, säilitamise ning haiguste ennetamise ja diagnoosimise eesmärgil.</p>
A.2 Tööosad
<p>A.2.1 Radioloogiliste uuringute/protseduuride läbiviimine.</p> <p>A.2.2 Patsiendi juhendamine.</p> <p>A.2.3 Suhtlemine.</p> <p>A.2.4 Meeskonnatöö.</p> <p>A.2.5 Arendustegevus.</p> <p>A.2.6 Kutsealane juhendamine.</p>

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

Spetsialiseerumisega seotud tööosad
A.2.7 Ultraheli. A.2.8 Kiiritusravi. A.2.9 Nukleaarmeditsiin.
A.3 Töö keskkond ja eripära
Radioloogiatehnik puutub oma töös kokku ioniseeriva kiirgusega. Töö eeldab kiirguskaitsevahendite kasutamist vastavalt töö iseloomule. Töö toimub graafiku alusel, sh öösi ja puhkepäevadel ning riigipühadel.
A.4 Töövahendid
Radioloogiline aparatuur, meditsiinilised tarvikud, kiirguskaitsevahendid, arvutid ja infosüsteemid.
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Täpsus, korrektsus, vastutus-, otsustus-, koostöö- ja empaatiavõime, suhtlemisvalmidus, pingetaluvus.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
Tavaliselt on radioloogiatehnik erialase rakendusliku kõrgharidusega või meditsiinilise eriharidusega radioloogiaalase spetsialiseerumise läbinud töökogemusega isik.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Radioloogiatehnik, radioloogiaõde.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Radioloogiatehnik, tase 7 kutse taotlemisel tuleb tõendada kõik kohustuslikud kompetentsid B.2.1 – B.2.6 ja läbiv kompetents B.2.13. Taotleja võib spetsialiseeruda alljärgnevalt (valib vähemalt ühe spetsialiseerumissuuna) ja tõendab vastavalt valikule spetsialiseerumissuunaga seotud kompetentsi: Ultraheli – B.2.7, Kiiritusravi – B.2.8, Nukleaarmeditsiin – B.2.9.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENSIID

B.2.1 Radioloogiliste uuringute/protseduuride teostamine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad:	
1. Kontrollib seadmete ja töövahendite olemasolu ja tagab nende valmisoleku tööks (nt kalibreerib). Vastutab meditsiinitehnika uuringuks/protseduuriks ettevalmistamise eest, lähtudes juhenditest ja ohutusnõuetest.	
2. Kasutab tervishoiutöös info- ja kommunikatsioonitehnoloogia vahendeid, lähtudes asutuses kasutusel olevatest süsteemidest, kordadest ja juhenditest.	
3. Hooldab meditsiinitehnikat vastavalt juhendile, registreerib kõrvalekalded ja teavitab asjaosalisi probleemidest meditsiinitehnikaga.	
4. Kontrollib patsiendi isikuandmeid, hindab uuringuriske (kliinilised andmed, varasemad uuringud), valmistab patsiendi uuringuks ette. Koostab uuringuplaani, paneb valmis uuringu teostamiseks vajalikud tehnilised ja meditsiinilised vahendid, lähtudes uuringuprotokollist ja tegevusjuhenditest.	
5. Teostab uuringuid vastavalt uuringuprotokollile ja tegevusjuhenditele.	
6. Hindab tehtud uuringu vastavust kvaliteedikriteeriumitele, lähtudes saatekirjast ja püstitatud küsimusest/eesmärgist. Dokumenteerib kõrvalekalded.	
7. Teeb rekonstruktsioonid, markeerib ja edastab tehtud uuringu digitaalsesse arhiivi või tööjaama.	
8. Töötleb ülesvõtteid elektroonses pilditöötlussüsteemis vastavalt kvaliteedikriteeriumitele.	

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

9. Hindab ja analüüsib perioodiliselt uuringute kvaliteedinõuetele vastavust. Analüüsi tulemustest lähtudes teeb ettepanekuid töötajate täiendavateks koolitusteks, uuringuprotokollide muutmiseks jm erialaste juhendite parendamiseks ja radioloogiatehnika eriala arendamiseks.

B.2.2 Patsiendi juhendamine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

1. Selgitab patsiendile uuringu olemust ja vastab uuringuga seotud küsimustele oma pädevuse piires. Kontrollib nõusoleku- või kontroll-lehe täitmist, küsitleb patsienti lähtuvalt uuringu spetsiifikast. Suhtub patsienti ja tema lähedastesse lugupidamise ja empaatiatundega ning kaitseb patsiendi privaatsust.
2. Annab uuringu tegemiseks vajalikke korraldusi, jälgides patsiendi seisundit ravimite/kontrastaine manustamise ajal ja järel. Tagab patsiendi turvatunde, privaatsuse ja heaolu uuringutel ja protseduuridel, vajadusel annab esmaabi (basic life support).
3. Jälgib patsiendi seisundit pärast uuringut selgitab uuringutulemustest teavitamist. Annab juhiseid käitumiseks pärast uuringut, selgitab tekkida võivaid tüsistusi.

B.2.3 Suhtlemine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

1. Väljendab ennast selgelt ja arusaadavalt. Suhtlemisel lähtub viisakus- ja patsienditeeninduse reeglitest (sh delikaatsed isikuandmed ja privaatsus).
2. Kasutab õpitud intervjuerimis- ning nõustamistehnikaid.
3. Tuleb toime konfliktidega, kasutab probleemsete patsientidega suhtlemisel enesekehtestamise strateegiaid.
4. Dokumenteerib vajadusel tekkinud eriolukorrad (nt patsiendi seisundist lähtuvalt jm) ning probleemide korral kirjeldab patsiendi käitumist.
5. Suhtleb edukalt inimestega kõikidelt tasanditelt.

B.2.4 Meeskonnatöö

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

1. Kuulab teisi (kolleegid, patsiendid jne) ja algatab suhtlemist. Nõustab kolleege ja teisi tervishoiutöötajaid. Jagab oma teadmisi ja valdkonnaspetsiifikat kolleegidega.
2. Näitab üles huvi, arusaamist ja hoolivust kolleegide suhtes ja toetab neid. Lähtudes vajadusest korraldab või juhib meeskonna tegevust.

B.2.5 Arendustegevus

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

1. Osaleb uute uurimismetoodikate arendamisel ja tööle rakendamisel või juhib uute uurimismetoodikate arendamist ja tööle rakendamist. Täiustab olemasolevaid juhendeid, teeb vajadusel ettepanekuid uute dokumentide koostamiseks ning osaleb nende väljatöötamisel.
2. Kogub ja analüüsib tõendusmaterjali, teeb ettekandeid ja esineb avalikkuse ees. Korraldab erialaseid koolitusi. Arendab töölaseid teadmisi läbi pideva professionaalse arengu (nt teeb ettekandeid, korraldab koolitusi, loeb erialast kirjandust). Jagab oma teadmisi ja valdkonnaspetsiifikat kolleegidega.

B.2.6 Kutsealane juhendamine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

1. On avatud ja abivalmis, vastab juhendatavate küsimustele. Annab juhendatavale pidevalt konstruktiivset tagasisidet töösoorituste, suhtlemise ning individuaalse arengu edenemise kohta. Hinnangu koostamisel lähtub juhendatava töösooritustest, initsiatiivikusest ja motivatsioonist, tunnustab arenguvõimelisust.
2. Loob positiivse ja arengut toetava töö- ja õpikeskkonna, julgustades juhendatavat avatud suhtlemisele, suunates tema ja kutsealas arengut ning tunnustades motivatsiooni ja püüdlikkust. Edastab uuele töötajale/juhendatavale tööga seotud informatsiooni selgelt ja arusaadavalt, arvestades uue töötaja/juhendatava eelnevaid teadmisi, kogemusi ning individuaalseid vajadusi uue olukorraga kohanemisel. Suunab küsimustele vastuseid leidma ning toetab probleemide iseseisvat lahendamist.

SPETSIALISEERUMISEGA SEOTUD KOMPETENSIID

Taotleja võib spetsialiseeruda alljärgnevalt (valib vähemalt ühe spetsialiseerumissuuna) ja tõendab vastavalt valikule spetsialiseerumissuunaga seotud kompetentsi:

Ultraheli – B.2.7,

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

Kiiritusravi – B.2.8,
Nuklearmeditsiin – B.2.9.

Ultraheli	
B.2.7 Ultraheli	EKR tase 7
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uuringuprobleemist lähtudes püstitab uuringu eesmärgi, vajadusel seda täpsustades. Tutvub eelnevate uuringute ja analüüsides. 2. Teeb ultraheliuuringu vastavalt kehtestatud uuringuprotokollile, salvestab ja arhiveerib pildimaterjali vastavalt kehtivale standardile. 3. Annab uuringule esmase hinnangu, kirjeldab patoloogiat. 4. Jäädvustab uuringukirjelduse, vajadusel võrdleb eelnevate uuringute ja uuringukirjeldustega. Tegutseb oma erialaste teadmiste ja oskuste piires, hindab kriitiliselt uuringut piiravaid asjaolusid ning konsultatsioonivajadust ja järgib ametijuhendit ja kehtestatud standardprotokolli. 5. Hooldab ja puhastab andureid vastavalt tootjafirma ettekirjutusele. 6. Jälgib andurite ja kaablite seisundit, et uuringut ei tehtaks rikkis anduritega. Vajadusel võtab ühendust aparadi hooldepersonaliga. 7. Teab arterfaktidest ja oskab neid hinnata, kindlustab optimaalse pildikvaliteedi. 8. Salvestab ja arhiveerib reaalajas oleva info korrektses projektsioonides, vajadusel annab raviarstile tagasisidet tehtud uuringu kohta. 	

Kiiritusravi	
B.2.8 Kiiritusravi	EKR tase 7
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Teostab protseduure ja kvaliteedikontrolli erinevatel aparatuuridel (kompuutertomograaf, kiirendi ja lähiravi). 2. Nõustab patsiente nii välis- kui ka lähikiiritusravi küsimustes (kiiritusraviks ettevalmistus, kiiritamine, kiiritusraviga kaasnevad reaktsioonid). 3. Teostab virtuaalsimulatsiooni ja kontureerib riskiorganeid. 4. Teostab ja vaatab erinevaid online ja offline kuvastusi. 5. Teeb lihtsamaid väliskiiritusravi plaane (prostata, palliatiivsed plaanid). 6. Teeb lähiravi lihtsamaid plaane. 7. Korraldab kiiritusravi koolitustegevust nii Eestis kui ka välismaal. 8. Vajadusel teeb individuaalselt või meeskonna liikmena teadusuurimusi ja töötab välja kvaliteeditagamise protokolle ja juhendeid ning patsiendile suunatud infomaterjale. 	

Nuklearmeditsiin	
B.2.9 Nuklearmeditsiin	EKR tase 7
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. jälgib, et töökohal oleks ainult antud uuringuga seotud minimaalselt vajalik radioaktiivse aine kogus ja valik; jälgib, et töökohal oleks ainult uuringuga/protseduuriga seotud minimaalselt vajalik hulk töötajaid ja välistab kõrvaliste isikute sattumise kiirgusallika mõjupiirkonda; kontrollialas ja radiofarmpreparaatidega töötamisel kannab nõutekohaseid isikukaitsevahendeid; radioaktiivse saastumise tekkimisel korraldab avarii likvideerimist, viib läbi desaktiveerimise protsessi; 2. järgib radiofarmpreparaatidega (RFP) töötamise tehnoloogilist protsessi; koostab RFP valmistamise, manustamise ja jäätmete ärastamise protokolle; käitleb isotoope, valmistab radiofarmpreparaate (RFP) ning arvutab RFP doosi, järgides RFP –ga töötamisel tehnoloogilist protsessi; teostab kvaliteedikontrolli; manustab radionukliide veenisiseselt, suu kaudu või inhalatsioonina; 3. teostab radioaktiivsete jääkainete ja materjalide käitlust ning saastekontrolli vastavalt kiirgusohutusnõuetele, ladustab ja märgistab radioaktiivseid materjale vastavalt nõuetele; 4. valmistab patsiendi uuringuks ette, täidab õendusannemeesi, lähtudes uuringu spetsifikast; võtab analüüsid kasutades Point-of-care (POC) seadmeid; teeb uuringuid, kasutades hübriidkuvamise seadmeid; 	

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

5. viib läbi kliinilisi toiminguid (sh radioaktiivse aine kasutamine raviks), täidab õenduslugu ja koostab õendusepikriisi, lähtudes õendustegevusjuhenditest.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.10 Radioloogiatehnik, tase 7 kutset läbiv kompetents	EKR tase 7
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> Järgib oma töös tööohutus- ja töökeskkonnanõudeid (bioloogilised, füüsilised), kasutab töös isikukaitsevahendeid. Kasutab oma töös kiirguskaitsevahendeid, lähtudes kiirgusohutusnõuetest (ALARA). Tagab patsiendi turvatunde, privaatsuse ja heaolu. Kohaneb muutuvate oludega. Leiab sobiva lahenduse, lähtudes olemasolevast teabest, vajadusel otsib täiendavat infot. Suudab oma suhtlemisstiili kohandada erinevate olukordade ja inimestega. Näitab üles lugupidamist kultuuriliste- ja religioossete erinevuste suhtes. Töötab tulemuslikult ka pingelises olukorras, säilitab konstruktiivsuse, langetab kiireid ja selgeid otsuseid. Suhtub kriitikasse mõistvalt ja suudab sellest õppida. Kasutab oma töös riigikeelt tasemel B2, võõrkeelt B1 Kasutab oma töös arvutit tasemel AO Moodul 1-4, Moodul 6, Moodul 7 p 1,3,5, Moodul 12 	
<p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> Inimese ehitus, elutalitus ja areng, inimene kui biopsühhosotsiaalne tervik – kesktase. Anatoomia (topograafiline, üld-, röntgen-, ristlõikeanatoomia) ja patoanatoomia – kesktase. Anti- ja a- septika põhialused – kesktase. Üldmeditsiiniline terminoloogia – kesktase. Radioloogiterminoloogia – kõrgtase. Radioloogiline aparatuur, selle tööprintsüübid – kesktase. Füüsika põhialused (kiirgus ja selle liigid, radioaktiivsust iseloomustavad ühikud) – kõrgtase. Meditsiinikiiritus, kiirguskaitse ja kiirgusohutus - kõrgtase Farmakoloogia põhialused – kesktase. Haigusõpetus (organismis toimuvad patoloogilised protsessid, nende seos radiodiagnostika ja raviga) – kesktase. Radiodiagnostika ja ravi põhialused – kõrgtase. Katastroofimeditsiini põhialused (triaaž, elustamise ABC) – algtase. Jäätmekäitlus radioloogias – kõrgtase. Rahvusvaheline koostöö radioloogias (erialased organisatsioonid ja nende toimimine) – algtase. Rahvatervis (ennetusprojektid) – algtase. Meditsiiniline ladina keel – algtase. Kvaliteedijuhtimine radioloogias – kesktase. Kutsealaga seonduvad õigusaktid. 	
<p>KONKREETSETE TEADMISTE JA OSKUSTE TASEMETE KIRJELDUSED</p> <p>Algtase – mõistete, faktide ja põhimõtete teadmine; põhiliste töövõtete valdamine. Kesktase – mõistete ja faktide tõlgendamine ja võrdlemine, seoste loomine; mitmekesiste töövõtete valdamine. Kõrgtase – seostatud faktide alusel analüüsimine, prognoosimine, järeldamine, üldistamine, hindamine; mitmekesiste keerukate töövõtete valdamine.</p>	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile

1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	05-29052014-9.2.2/5k
--	----------------------

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

2. Kutsestandardi koostajad	Anne Lukken, Pärnu Haigla Silja Tammai, Ida-Tallinna Keskhaigla Maare-Liis Kriisa, Ida-Tallinna Keskhaigla Olga Kustova, Põhja-Eesti Regionaalhaigla Eve Kliimann, Eesti Radioloogiatehnikute Ühing Taivi Tolli, Ida-Tallinna Keskhaigla Terje Markus, SA Tartu Ülikooli Kliinikum Piret Vahtramäe, Pärnu Haigla
3. Kutsestandardi kinnitaja	Tervishoiu ja Sotsiaaltöö Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	20
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	29.05.2014
6. Kutsestandard kehtib kuni	01.05.2019
7. Kutsestandardi versiooni number	5
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	3211 Meditsiiniliste kuvamis- ja raviseadmete tehnikud
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	7
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Radiation Therapist
Inglise keeles	Radiographer, level 7
Inglise keeles	sonographer
Inglise keeles	Specialist in nuclear medicine; Nuclear medicine technologist; Nuclear medicine technician
C.3 Lisad	
Lisa 1 Arvuti kasutamise oskused	
Lisa 2 Keelte oskustasemete kirjeldused	